

P6_TA-PROV(2006)0430

Det strategiska partnerskapet EU-Sydafrika

Europaparlamentets resolution om det strategiska partnerskapet EU-Sydafrika (2006/2234(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet av den 28 juni 2006 – ”Mot ett strategiskt partnerskap mellan EU och Sydafrika” (KOM(2006)0347),
- med beaktande av kommissionens meddelande till rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet om riktlinjer för kommissionen avseende översynen av avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Sydafrika, å andra sidan av den 28 juni 2006 (KOM(2006)0348),
- med beaktande av avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Sydafrika, å andra sidan¹, som undertecknades i oktober 1999 och till vissa delar tillämpades provisoriskt sedan januari 2000 och som trädde i kraft fullt ut den 1 maj 2004 sedan alla parter ratificerat avtalet,
- med beaktande av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan, undertecknat i Cotonou den 23 juni 2000 (Cotonouavtalet)²,
- med beaktande av rapporten från FN:s millennieprojekt ”Investing in Development: A Practical Plan to Achieve the Millenium Development Goals”,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, Europaparlamentet och kommissionen om Europeiska unionens utvecklingspolitik: Europeiskt samförstånd³,
- med beaktande av sina resolutioner av den 17 november 2005⁴ om en utvecklingsstrategi för Afrika och av den 6 juli 2006 om partnerskapet för tillväxt, stabilitet och utveckling mellan EU och Västindien⁵,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utveckling (A6-0310/2006), och av följande skäl:

¹ EGT L 311, 4.12.1999, s. 3.

² EGT L 317, 15.12.2000, s. 3. Avtalet ändrat genom avtalet om ändring av partnerskapsavtalet (EUT L 209, 11.8.2005, s. 27).

³ EUT C 46, 24.2.2006, s. 1.

⁴ Antagna texter, P6_TA(2005)0445.

⁵ Antagna texter, P6_TA(2006)0304.

- A. Sydafrika är den viktigaste politiska makten i Afrika söder om Sahara. Landet är framför allt aktivt inom ramen för Afrikanska unionen samt NEPAD (New Partnership for Africa's Development) på afrikansk nivå och SADC (Southern Africa Development Community) på regional nivå, och det är även en betydelsefull internationell aktör, bland annat i WTO:s multilaterala handelsförhandlingar, och bidrar i allt högre grad till fredsbevarande och konfliktlösning i Afrika.
- B. Sydafrika är den absolut starkaste ekonomin i Afrika söder om Sahara och bland AVS-länderna. Efter WTO:s femte ministerkonferens i Cancún har Sydafrika haft en ledarroll i G20-gruppen som företrädare för Afrikas utvecklingsländer, och har försökt att öka dessa länders inflytande i förhandlingarna om de frågor som är av avgörande betydelse för deras ekonomier.
- C. Sydafrika är medlem i WTO:s Cairns-grupp, som har som mål att tillvarata intressena för de ekonomier som exporterar jordbruksprodukter.
- D. Inkomstklyftorna är ett arv från apartheidtiden. Majoriteten av den vita befolkningens levnadsförhållanden är jämförbara med västeuropeisk standard, medan majoriteten av den svarta befolkningen lever i förhållanden som är jämförbara med dem i världens minst utvecklade länder. Nära hälften befolkningen lever under fattigdomsgränsen.
- E. Den sydafrikanska regeringens strategi för att stärka den svarta befolkningens ställning i ekonomin (black economic empowerment strategy (BEE)) antogs under 2004 och syftar till att rätta till ojämlikheter som lever kvar från apartheidtiden genom att öka den missgynnade befolkningens delaktighet i ekonomin.
- F. Arbetslöshetsnivån är extremt hög i Sydafrika. Officiellt uppgår arbetslösheten till över 30 procent, men enligt inofficiella beräkningar uppgår den till nästan 40 procent.
- G. Arbetslöshetstalen speglar den fortsatta rasdiskrimineringen, eftersom arbetslösheten drabbar 50 procent av den svarta befolkningen, 27 procent av den färgade befolkningen, 17 procent av den asiatiska befolkningen och endast 6 procent av den vita befolkningen.
- H. Situationen i fråga om invandring är mycket speciell i Sydafrika, eftersom landet under årtionden varit centrum för såväl laglig invandring (på grund av t.ex. guld- och diamantgruvorna) som olaglig invandring (på grund av bättre levnadsstandard) från hela södra Afrika, samtidigt som det drabbats hårt av kunskapsflykten, i synnerhet inom hälso- och sjukvårdssektorn.
- I. Den sydafrikanska regeringen har fastställt makroekonomiska politiska mål inom ramen för ett initiativ för påskyndad och delad tillväxt för Sydafrika (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa (ASGISA)) med syftet att öka den ekonomiska tillväxten till 6 procent och halvera arbetslösheten och fattigdomen fram till 2014.
- J. Sydafrika har det högsta antalet HIV-smittade personer i världen, med 320 000 människor som avled i aids under 2005. Förutom att aidsepidemin är en humanitär tragedi, som slår särskilt hårt mot barn som blir föräldralösa och utsätts för övergrepp, påverkar den också den sydafrikanska ekonomin.

- K. Sydafrika är en motor för ekonomin i hela Afrika söder om Sahara och den ekonomiska utvecklingen i landet kan medföra minskad fattigdom och att millennieutvecklingsmålen uppnås på ett regionalt plan.
- L. Den höga brottsligheten utgör en hämsko för den ekonomiska utvecklingen och turismindustrin och skapar ett klimat som är ogynnsamt för utländska direktinvesteringar.
- M. EU är Sydafrikas viktigaste handelspartner, medan handeln med Sydafrika är av måttlig betydelse för EU.
- N. Sydafrika är en avtalspart till Cotonouavtalet, men får inte erhålla icke ömsesidiga handelsförmåner och får inte heller bidrag från Europeiska utvecklingsfonden. Däremot deltar landet i det politiska samarbetet och i AVS-EU-institutionerna.
- O. EU är den absolut största givaren till Sydafrika och står för cirka 70 procent av det totala givarstödet, som motsvarar cirka 1,3 procent av statsbudgeten.
- P. Såväl ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser som samarbete inom politik, samhälle, kultur, miljö, hälsa och andra områden omfattas av avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan EU och Sydafrika, som syftar till att skapa ett frihandelsområde med en asymmetrisk tidsplan och skydd av känsliga sektorer.
- Q. Kommissionen har lagt fram ett förslag till ett nytt strategiskt partnerskap mellan EU och Sydafrika, inriktat på tre huvudsakliga mål, nämligen att skapa en enda enhetlig och tydlig ram för samtliga samarbetsområden, att övergå från politisk dialog till strategiskt politiskt samarbete och att öka det befintliga samarbetet genom ett ändrat avtal om handel, utveckling och samarbete.
- R. Avtalet om handel, utveckling och samarbete har gjort det möjligt för EU att överbrygga klyftan i handelsbalansen i förhållande till Sydafrika och innebär en större börda för Sydafrika än för EU, då tulljusteringarna gör att EU gynnas mer av dagens avtal än Sydafrika.
- S. Jordbruks- och högteknologiprodukter från EU kommer in på de sydafrikanska marknaderna med negativa följder för jordbrukssektorn och för utvecklingen av sydafrikansk strategisk produktion med mervärde som exempelvis läkemedel, maskiner och fordon.
- T. Sydafrika har redan gjort omfattande åtaganden på tjänsteområdet enligt GATS och står inför allvarliga svårigheter vad gäller att uppnå en acceptabel nivå på tillgänglighet och samhällsomfattande tjänster.
- U. Kommissionen har för avsikt att ändra avtalet om handel, utveckling och samarbete genom att införa ytterligare bestämmelser om handelsliberalisering och bindande åtaganden rörande tjänster, investeringar, offentlig upphandling, immateriella tillgångar, konkurrens, standardisering, tullar och ursprungsregler.
- V. Inbegripandet av investeringar och offentlig upphandling kan skapa problem för Sydafrika och för andra länder i Södra Afrikas tullunion (SACU).

- W. Kommissionen föreslår även att avtalet om handel, utveckling och samarbete skall stämma överens med det ändrade Cotonouavtalet i fråga om spridning av massförstörelsevapen, terrorismbekämpning, bekämpande av straffrihet och förhindrande av legosoldatverksamhet.
- X. Kommissionen avser att för det gemensamma samarbetsrådet för EU-Sydafrika den 14 november 2006 lägga fram ett förslag till handlingsplan för EU och Sydafrika för genomförandet av det strategiska partnerskapet.
1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens inställning, som går ut på att vidta åtgärder för ett strategiskt partnerskap mellan EU och Sydafrika, och det faktum att den föreslår en enhetlig långsiktig samsarbetsram.
 2. Europaparlamentet understryker att det strategiska partnerskapet bör medföra en enda ram inom vilken de existerande samsarbetsinstrumenten kan fungera mer effektivt i den sydafrikanska befolkningens och ekonomins intresse.
 3. Europaparlamentet betonar att det strategiska partnerskapet bör komplettera EU:s strategi för Afrika och inlemma befintliga arbetslinjer i instrument för utvecklingssamarbete, ekonomiska partnerskapsavtal och andra pågående förhandlingar.
 4. Europaparlamentet betonar att handlingsplanen måste ha fattigdomsminskning som sitt övergripande mål, i enlighet med Cotonouavtalet och i syfte att uppnå millennieutvecklingsmålen, samt att den måste beakta hur det strategiska partnerskapet påverkar länderna i regionen och förhandlingarna om avtal om ekonomiskt partnerskap.
 5. Europaparlamentet betonar att åtgärderna mot hiv/aids-krisen, jämsides med en balanserad strategi för prevention (med tonvikt på sexuell och reproduktiv hälsa), behandling och vård måste förbli en politisk prioritering för den sydafrikanska regeringen. Parlamentet välkomnar regeringens beslut till stöd för ett program för spridning av antiretrovirala läkemedel, men insisterar icke desto mindre på att genomförandet av detta program omgående bör förbättras.
 6. Europaparlamentet välkomnar det nya synsättet att övergå från politisk dialog till strategiskt politiskt samarbete där Sydafrika betraktas som ett referensland som förmår arbeta för gemensamma målsättningar i regionala, afrikanska och internationella frågor, med beaktande av att Sydafrika kan spela en viktig roll som språkrör för de afrikanska länderna söder om Sahara i internationella sammanhang som WTO och FN.
 7. Europaparlamentet uppmanar Sydafrika att klargöra relationen mellan SADC, SACU och avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan EU och Sydafrika, i syfte att ta fram en mer strukturerad politik för regional utveckling och uppmanar samtidigt kommissionen att klargöra EU-politiken i förhållandet till SADC, SACU och avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan EU och Sydafrika, mot bakgrund av förhandlingarna om avtal om ekonomiskt partnerskap.
 8. Europaparlamentet föreslår att den politiska dialogen mellan EU och Sydafrika skall utvecklas ytterligare genom att man anordnar regelbundna besök för de parlamentariska delegationerna, vilket är avgörande för att stärka den ömsesidiga förståelsen av frågor av gemensamt intresse samt parternas demokratiska system och ansvarsområden.

9. Europaparlamentet betonar den särskilda politiska roll som Sydafrika redan spelar för hela kontinenten (t.ex. Sudan, Kongo och Liberia) och framhåller att EU bör erkänna och stödja denna position. I detta sammanhang betonar parlamentet Afrikanska unionens betydelse, där Sydafrika är grundare och aktiv medlem, som ett potentiellt språkrör för den afrikanska kontinenten i en globaliserad värld, och hoppas att Afrikanska unionen skall utvecklas ytterligare.
10. Europaparlamentet uppmanar i detta avseende Sydafrika att utnyttja sitt politiska inflytande för att få en fredlig lösning på krisen i grannlandet Zimbabwe.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att beakta det faktum att Sydafrika byggt upp viktiga politiska och handelsmässiga förbindelser med asiatiska och latinamerikanska länder samt med i-länder inom ramen för internationella grupperingar.
12. Europaparlamentet understryker att handlingsplanen bör ta de ekonomiska skillnaderna mellan EU och Sydafrika i beaktande, särskilt på handelsområdet. När det gäller halvt utvecklade ekonomier erkänner WTO självt vikten av detta i sitt försvar av förmånsbehandling som gör det möjligt att behålla vissa tullar och andra handelsåtgärder som behövs för att skydda dessa framväxande ekonomier.
13. Europaparlamentet betonar att man i handlingsplanen bör lägga särskild tonvikt på att skapa incitament för utlandsinvesteringar genom att utarbeta en innovativ strategi tillsammans med de sydafrikanska myndigheterna i syfte att övervinna de främsta hindren för investeringarna, t.ex. de sociala och ekonomiska följderna av aids, den höga brottsligheten och statens inblandning i sysselsättningspolitiken och äganderätten.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inte insistera på att det i det ändrade avtalet om handel, utveckling och samarbete skall införas frågor som skulle hämma Sydafrikas ekonomiska utveckling eller kampen för fattigdomsminskning, liksom att inte blanda sig i Sydafrikas beslut angående den privata sektorns bidrag till tillhandahållandet av grundläggande tjänster. Kommissionen uppmanas även att dra lärdom av sammanbrottet av frihandelsförhandlingarna mellan SACU och Förenta staterna, där Förenta staterna försökte driva igenom villkor som var oacceptabla för SACU.
15. Europaparlamentet föreslår att EU:s budget skall innehålla anslag för underlättande av den svåra handelsintegrationsprocessen i södra Afrika.
16. Europaparlamentet föreslår att handlingsplanen och EU:s budget skall inbegripa stöd till förmån för en god sydafrikansk energiförsörjningsstrategi som tar hänsyn till klimatförändringarna och deras sociala och miljömässiga inverkan på de fattiga i Sydafrika och i regionen samt bland annat fokuserar på utvecklingen av förnybara energikällor, i synnerhet små vattenkraftverk, vindenergi och biomassa.
17. Europaparlamentet poängterar att handlingsplanen bör vara inriktad på deltagande och många aktörer samt fokusera på stöd till sydafrikanska prioriterade frågor, bland annat kampen mot spridning av hiv/aids, regeringens åtgärder för ekonomisk återhämtning och kampen mot ekonomisk ojämlikhet. Vidare påpekar parlamentet att handlingsplanen även bör främja social sammanhållning och se till att de ekonomiska förmånerna inte bara kommer den framväxande finanseliten till del, i enlighet med initiativet för påskyndad och delad tillväxt för Sydafrika (ASGISA) och strategin för att stärka den svarta befolkningens ställning i ekonomin (BEE).

18. Europaparlamentet föreslår att sådana förfrågningar om tekniskt stöd från Sydafrikas sida som är inriktade på att uppnå landets utvecklingsmål och bidra till den sociala och ekonomiska utvecklingen i regionen skall prioriteras i syfte att uppmuntra andra afrikanska ledare att ta sitt ansvar när det gäller att utarbeta och genomföra en hållbar modell för ekonomisk utveckling för kontinenten.
19. Europaparlamentet föreslår dessutom att man utvecklar ett samarbetsområde inom sektorn för allmän och yrkesinriktad utbildning som inbegriper student- och lärarutbyte samt ett fönster för Sydafrika (South Africa Window) i Erasmus Mundus-programmet.
20. Europaparlamentet noterar de avsevärda fördelar som kommit Sydafrika till godo genom lån från Europeiska investeringsbanken och framhåller att minst samma stödnivå bör bibehållas för perioden 2007–2013, varvid hänsyn skall tas till mikroföretagens och de små och medelstora företagens behov.
21. Europaparlamentet insisterar på att utvecklingsstödet skall ges lokalt och att externa experter skall anlitas och varor importerats enbart när det inte finns några jämförbara regionala experter eller varor att tillgå.
22. Europaparlamentet betonar den banbrytande roll på invandringspolitikens område som Sydafrika skulle kunna spela för hela den sydafrikanska regionen och även för den afrikanska kontinenten i sin helhet, tack vare sina unika erfarenheter på detta område. Parlamentet betonar därför att Sydafrika omedelbart måste stärka sina insatser för att införa en sammanhållen och effektiv migrationspolitik. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen att stödja dessa insatser genom erfarenhetsutbyte och att fokusera på denna särskilda roll för Sydafrika i migrationsprogram som Aeneas och dess uppföljningsprogram.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föra en löpande dialog med den sydafrikanska regeringen och att inbegripa parlamentet, de lokala regeringarna och det civila samhället i diskussionerna om det strategiska partnerskapet och om handlingsplanen och dess genomförande.
24. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, EU-medlemsstaternas regeringar och parlament och Republiken Sydafrikas regering och nationalförsamling.